

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ГЕОХІМІЇ, МІНЕРАЛОГІЇ ТА РУДОУТВОРЕННЯ

ім. М.П. СЕМЕНЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ІГМР НАН України

09.06.2022 р. (протокол № 3)

Введено в дію наказом директора

№ 40 від 15.06.2022 р.

Директор ІГМР НАН України

 О.М. Пономаренко

ПОЛОЖЕННЯ

**про систему внутрішнього забезпечення якості освіти
в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка
НАН України**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Інституту (далі – Система якості) являє собою сукупність змісту, форм, методів, технологій і засобів навчання, проміжного та підсумкового оцінювання якості професійної підготовки майбутнього фахівця. Кінцева мета функціонування Системи якості – це забезпечення підготовки конкурентоспроможного висококваліфікованого фахівця третього освітнього рівня на ринку праці.

1.2. В основу цього Положення покладені «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», норми Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», досвід Інституту.

1.3. Інститут несе відповідальність за якість своїх освітніх послуг, спираючись на багаторічні традиції, академічну культуру, інтеграцію наукових досліджень та освітньо-наукового процесу, на власні місії та цінності.

1.4. Система внутрішнього забезпечення якості освіти ґрунтується на таких принципах:

- академічна свобода;
- відкритість до нових знань та критики;
- чесність і толерантність у ставленні до всіх своїх членів і партнерів;
- автономія всіх своїх підрозділів та всіх членів спільноти Інституту;
- взаємна вимогливість та довіра;
- лідерство;
- суспільна відповідальність.

1.5. **Метою системи забезпечення** якості освіти є: створення та підтримка умов для якісної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці висококваліфікованих фахівців третього освітнього рівня, здатних до створення інновацій у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; гарантування якісних умов організації освітнього процесу з метою досягнення загальних і фахових компетентностей та предметних результатів з урахуванням норм законодавства, стандартів забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти з проекцією на потреби зацікавлених сторін і суспільства.

1.6. Система забезпечення якості освіти в Інституті передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- регулярне планування освітньо-наукової діяльності, моніторинг і періодичний перегляд освітньо-наукової програми (ОНП);
- посилення кадрового потенціалу Інституту;
- забезпечення розвитку індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти на третьому освітньому рівні;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Інституту та його підрозділів;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного

плагіату, академічної не доброчесності;

- сприяння у забезпеченні академічної мобільності здобувачів освіти і викладачів шляхом інтернаціоналізації, міжнародної наукової комунікації.

1.7. Виконання заходів із забезпечення якості освіти передбачає розподіл між учасниками освітнього процесу, посадовими особами і структурними підрозділами певних функцій, що розподіляються на рівні. В Інституті виділяються наступні рівні функціонування системи забезпечення якості освіти, між якими розподіляються повноваження і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань:

- Перший рівень - здобувачі освіти, наукові керівники, до пріоритетних прав яких належить ініціювання та моніторинг питань, пов'язаних із інформаційним супроводом здобувачів освіти, їх академічною, освітньою, консультативною підтримкою.

- Другий рівень - Гарант програми, Група забезпечення спеціальності, що здійснюють координуючу роль у реагуванні на підвищення якості ОНП, що реалізується в Інституті, а також роботодавці, які виявляють ініціативу у підвищенні якості освітньої і наукової складової програми підготовки майбутніх докторів філософії.

- Третій рівень - співробітники наукових відділів, які забезпечують освітні компоненти, структурні підрозділи, які здійснюють нормативне врегулювання якості освітнього процесу (відділи, до яких прикріплені здобувачі, Предметні комісії), ресурсне забезпечення (науково-технічна бібліотека Інституту); сприяють запобігання академічної недоброчесності (Група забезпечення академічної доброчесності Інституту). На цьому рівні здійснюється аналіз кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації викладачів.

- Четвертий рівень - директор Інституту, Вчена рада, функції яких визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Статутом. Це рівень прийняття стратегії і політик забезпечення якості, затвердження нормативних актів, програм дій і конкретних заходів, затвердження і закриття ОНП.

2. ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

2.1. Регулярне планування освітньої діяльності, моніторинг і періодичний перегляд ОНП усіма стейкхолдерами:

2.1.1. Планування освітньої діяльності (розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд ОНП) здійснюється відповідно до цього Положення, з ініціативи здобувачів освіти, викладачів, Групи забезпечення спеціальності, Предметної комісії, гаранта ОНП та інших стейкхолдерів.

2.1.2. ОНП – це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності (спеціалізації), що визначає:

- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

- перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення (структурно-логічна схема);

- кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми;

- очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

2.1.3. ОНП використовується під час:

- проведення ліцензійної експертизи на провадження освітньої діяльності за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, інспектуванні освітньої діяльності за спеціальністю;

- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;

- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;

- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;

- професійної орієнтації здобувачів вищої освіти.

2.1.4. **Розробка ОНП.** ОНП розробляється Проектною групою, яку очолює Гарант програми з числа провідних наукових кадрів даної спеціальності. ОНП затверджується рішенням Вченої ради Інституту і вводиться в дію наказом директора.

2.1.5. Згідно із методологією Тюнінга процес створення ОНП включає наступні кроки:

1. Перевірка відповідності основним умовам (суспільна потреба, консультації із зацікавленими сторонами, цікавість програми із академічного погляду, чи визначені спільні точки прив'язки, ресурси всередині/зовні Інституту).

2. Визначення профілю освітньої програми.

3. Опис мети програми та кінцевих результатів навчання.

4. Визначення загальних і фахових компетентностей.

5. Розробку навчального плану.

6. Розробку навчальних та робочих програм дисциплін і вибір методів викладання.

7. Визначення підходів до навчання та методів оцінювання.

8. Розробку системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

2.1.6. Вимоги до ОНП та результатів навчання:

- реалізується відповідно до плану розвитку та Статуту Інституту;

- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Інституту;

- враховує потреби ринку праці та цільової групи (вступники, роботодавці);

- назва узгоджується із змістом;

- методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів вищої освіти та практична підготовка, сприяють досягненню цілей освітньої програми;

- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;

- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня вищої освіти;

- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають відповідати

вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу

2.1.7. ОНП здобуття вищої освіти на третьому рівні має відповідати чинним документам. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти на цьому рівні компетентності і предметні результати визначаються з урахуванням основних компетентностей, визначених на відповідному рівні Національної рамки кваліфікацій.

2.1.8. ОНП має орієнтуватися на мету, місію, базові цінності, викладені у Концепції розвитку Інституту на певний період.

2.1.9. **Моніторинг та зміна ОНП.** Здійснення постійного моніторингу змісту вищої освіти полягає у періодичному аналізі та перегляді ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти тощо.

2.1.10. Моніторинг і вдосконалення ОНП в процесі її реалізації включає такі заходи:

- реалізувати освітню програму та її компоненти відповідно до чіткої структури та прозорого плану впровадження;
- виконувати моніторинг програми та її компонентів шляхом опитування аспірантів і працівників з метою оцінювання викладання, навчання та оцінювання, а також вихідної інформації відповідно до показника успішності;
- використовувати системи зворотного та прямого зв'язку для аналізу результатів оцінювання та очікуваних розробок у предметній області з урахуванням потреб суспільства та наукового середовища;
- використовувати отриману інформацію для вдосконалення програми в цілому та її компонентів.

2.1.11. Група забезпечення спеціальності здійснює регулярний моніторинг якості викладання, курсів дисциплін та освітньо-наукової програми:

- через опитування аспірантів протягом навчального року;
- через опитування викладачів;
- через опитування випускників з метою аналізу їх власного досвіду;
- моніторинг досягнутих результатів;
- оцінювання ОНП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо.

2.1.12. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: викладачі, наукові співробітники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти.

2.1.13. Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. ОНП може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

2.1.14. Підставою для оновлення ОНП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта ОНП, групи забезпечення спеціальності, Вченої ради, викладачів, які її реалізують, Ради молодих вчених та наукових співробітників;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

2.1.15. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик і т.п.). Оновлена ОНП, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін затверджуються на Вченій раді.

2.1.16. Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньою програмою).

2.1.17. Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або Академії наук України);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти (за рішенням Вченої ради Інституту).

2.1.18. Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду ОНП також відноситься до удосконалення.

2.1.19. Модернізація ОНП може проводитися з:

- ініціативи керівництва Інституту у разі незадовільних висновків про її якість в результаті само обстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на навчання;
- ініціативи групи забезпечення спеціальності з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.
- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОНП, у разі виявлення невідповідності чинному законодавству;

2.1.20. Бажано залучення до модернізації освітніх програм представників роботодавців, зовнішніх відносно ОНП експертів (як з наукової спільноти Інституту, так і незалежних). Модернізована освітня програма пройти затвердження на Вченій раді та введена в дію наказом директора.

2.1.21. Питання, пов'язані з оновленням, вдосконаленням, створенням нових курсів дисциплін та внесення змін до освітньо-наукової програми розглядаються спочатку на засіданнях групи забезпечення спеціальності, потім Вченою радою Інституту. На такі засідання можуть бути запрошені зацікавлені аспіранти, працівники Інституту, представники роботодавців. Відділи можуть ініціювати такі розгляди з власної ініціативи або внаслідок результатів опитувань аспірантів та наукових працівників Інституту.

2.1.22. Група забезпечення спеціальності несе відповідальність за підтримання зворотного зв'язку та реакцію на результати опитувань аспірантів.

2.1.23. **Закриття ОНП.** ОНП може бути закрита за таких умов:

- при відмові Інституту від реалізації ОНП;
- у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОНП протягом 2 років;
- у разі переформатування ОНП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана ОНП розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітніми програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому році ОНП закривається;
- якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньої програми отримано висновки про її низьку якість.

2.1.24. Рішення про закриття ОНП приймає Вчена рада Інституту.

2.1.25. **Роль викладачів.** Забезпечення якості освіти Інституту функціонально спирається на принципи децентралізації, автономії та ініціативності викладачів. Особливе значення має автономія викладача в організації викладання курсів дисциплін, визначенні принципів роботи академічної групи, процедури поточного контролю та умов оцінювання.

2.1.26. Якість викладання кожної дисципліни відповідно до навчального плану підготовки майбутніх докторів філософії спрямована на досягнення загальних і фахових компетентностей.

2.1.27. Структурування змісту дисциплін, добір відповідних форм і методів її ефективного вивчення здійснює викладач, який розробляє навчально-методичний супровід, навчальну програму дисципліни.

Відповідальні за впровадження та виконання: проектна група / група забезпечення спеціальності, відділи, до яких прикріплені здобувачі, Предметна комісія, Вчена рада Інституту.

Показники, рівень оновлюваності ОНП, рівень участі стейкхолдерів у розробленні та внесенні змін, рівень задоволеності випускників, індекс працевлаштування, який визначає відсоток працюючих за фахом випускників, рівень задоволеності потреб аспірантів шляхом анонімного опитування.

2.2. **Посилення кадрового потенціалу Інституту**

2.2.1. Процедура відбору викладацького складу регулюється Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

2.2.2. Інститут забезпечує кожний освітній компонент освітньої програми науково-педагогічними та/або науковими працівниками з урахуванням відповідності їх освітньої та/або професійної кваліфікації. Викладачі, які забезпечують освітній процес, повинні мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов.

2.2.3. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації викладачів освітньому компоненту визначається:

на підставі документів встановленого зразка про:

- про вищу освіту;

- присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація);

наявність досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності);

керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном;

щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

2.2.4. Моніторинг якості освітньої діяльності викладацького складу забезпечує об'єктивний аналіз її якості та слугує активізації їхньої професійної діяльності.

2.2.5. Складовою моніторингу якості освіти й оцінювання роботи викладацького складу є опитування аспірантів.

2.2.6. Підвищення кваліфікації та стажування враховується при обранні викладацького складу ОНП.

2.2.7. Підвищення кваліфікації та стажування викладачів здійснюється у таких формах: довгострокове підвищення кваліфікації: курси, школи, стажування; короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, вебінари, «круглі столи» тощо.

Відповідальні за впровадження та виконання: група забезпечення спеціальності, гарант ОНП, відділ кадрів, заступник директора з наукової (науково-організаційної) роботи.

Показники: результати публікаційної діяльності, індекси цитування кожного викладача, оцінка фахового рівня викладачів аспірантами, випускниками, зовнішніми експертами; кількість викладачів, які пройшли стажування в Україні та за кордоном.

2.3. Забезпечення розвитку індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти на третьому освітньому рівні

2.3.1. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти на третьому освітньому рівні реалізується через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття вищої освіти, освітньої програми, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання, що передбачає особистісно зорієнтований, аспірантоцентрований підхід до кожного здобувача.

2.3.2. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти визначається через його індивідуальний навчальний план.

2.3.3. Індивідуальний навчальний план здобувача формується на першому році навчання із зазначенням вибору здобувачем навчальних дисциплін з урахуванням запитів аспірантів, проблематики дисертаційних досліджень.

2.3.4. Право на внутрішню і зовнішню мобільність здобувачів освіти реалізується відповідно до Положення «Про порядок реалізації права на

академічну мобільність здобувачів вищої освіти третього рівня в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України» (2022 р.).

2.3.5. З урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється обрання здобувачами навчальних дисциплін в обсязі, що складає 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС (Положення «Про порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін на третьому освітньо-науковому рівні в Інституті геохімії мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України», 2022 р.)

2.3.6. Індивідуальний навчальний план визначає обсяг навчального навантаження здобувача з урахуванням усіх видів навчальної роботи, визначає форми контролю результатів навчання і є обов'язковим для виконання здобувачем.

2.3.7. Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується участю здобувачів у заходах всеукраїнського і міжнародного рівня, надання можливостей публікації у фахових виданнях, залучення до проектної діяльності тощо.

2.3.8. Здобувач має право вибору іноземної мови, яку вивчатиме у межах дисциплін іншомовного спілкування (англійська, німецька, французька).

Відповідальні за впровадження та виконання: науковий відділ, до якого прикріплений здобувач, особа, що відповідальна за навчальний процес, заступник директора з наукової (науково-організаційної) роботи, наукові керівники.

Показники: результати вивчення вибіркового дисциплін, опитування аспірантів щодо якості викладання вибіркового дисциплін, показники публікаційної активності аспіранта, залученості до проектної діяльності, участі у всеукраїнських і міжнародних заходах; показники позитивного психологічного клімату серед викладачів, здобувачів.

2.4. **Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти**

2.4.1. Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в Інституті відповідає ліцензійним вимогам.

2.4.2. Матеріально-технічна база Інституту повністю пристосована для підготовки фахівців. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

2.4.2. Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом опитувань аспірантів та моніторингу освітнього процесу, проведення щорічного аналізу відповідними структурами.

2.4.3. Майбутні доктори філософії мають можливість користуватися фондами бібліотеки Інституту, які вміщують монографії, періодичні видання, навчально-методичну літературу, дисертації тощо. Обсяг фондів є достатнім для організації самостійної роботи аспірантів.

Відповідальні за впровадження: науково-технічна бібліотека Інституту, викладачі, наукові відділи, до яких прикріплені здобувачі, Предметна комісія.

Показники: рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, опитування

викладачів і аспірантів щодо можливостей використання електронних і реальних ресурсів, відповідність ліцензійним вимогам.

2.5. Розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом

2.5.1. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Інституті сприяє ефективне функціонування сайту Інституту, веб-сторінок, де розміщені ОНП, план навчального процесу, робочі програми навчальних дисциплін ОНП.

2.5.2. На сайті створені профілі викладачів ОНП, що забезпечує моніторинг якості кадрового забезпечення.

2.5.3. Засобами управління комунікативними процесами між викладачами, науковими керівниками і аспірантами виступають такі канали зв'язку, як Viber, електронна пошта, Telegram, скайп тощо.

2.5.4. Проведення онлайн занять за ОНП забезпечується за допомогою платформ дистанційного зв'язку.

2.5.6. Інформаційні системи дозволяють забезпечити моніторинг якості діяльності Інституту та прийняття ефективних управлінських рішень щодо її покращення.

Відповідальні за впровадження та виконання: відповідальні за організацію освітнього процесу, наукові відділи, до яких прикріплені здобувачі, Предметна комісія, відповідальні за наповнення сайту Інституту.

Показники: рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, опитування викладачів і аспірантів щодо рівня управління освітнім процесом; відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам.

2.6. Забезпечення публічності інформації про діяльність Інституту

2.6.1. На офіційному сайті Інституту розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», а саме:

- історія створення та документи, що регламентують діяльність Інституту;
- загальні аналітичні матеріали про діяльність Інституту;
- інформація з кадрових питань: перелік наукових працівників Інституту, склад дирекції Інституту, перелік вакантних посад, призначення на які здійснюється на конкурсних засадах;
- інформація та документи, пов'язані з організацією освітнього процесу: робочі програми навчальних дисциплін, за якими проводиться підготовка аспірантів, внутрішні та зовнішні положення, ОНП;
- інформація для вступників: правила прийому до аспірантури і докторантури на поточний рік та зміни до них, перелік спеціальностей, на які оголошено прийом, положення про приймальну та апеляційну комісії;
- інформація про наукову діяльність Інституту: напрями наукової діяльності, наукові проекти; конференції, семінари, конкурси та виставкова діяльність Інституту, Спеціалізована вчена рада, Вчена рада Інституту;

2.6.2. На веб-сторінках структурних підрозділів розміщується така інформація: інформація про структурний підрозділ, напрями діяльності, результати досліджень, профілі співробітників.

2.6.3. У профілях викладачів вказані адреси наукометричних профілей, що забезпечує публічність їх професійної активності.

2.6.4. На сайті Інституту оприлюднюється інформацію про фахові видання, засновником яких є Інститут.

Відповідальні за впровадження та виконання: відповідальні за організацію освітнього процесу в Інституті, наукові відділи, до яких прикріплені здобувачі, викладачі, відповідальні за наповнення сайту працівники.

Показники: відповідність вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо публічності інформації про діяльність наукових установ.

2.7. Запобігання та виявлення академічного плагіату, не доброчесності.

2.7.1. В Інституті створено систему запобігання та виявлення плагіату відповідно до Кодексу академічної доброчесності Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України (2021 р.).

2.7.2. Система спрямована на запобігання та виявлення таких різновидів плагіату:

- копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- переказу своїми словами чужих думок, ідей або тексту без посилання на автора.

2.7.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи з:

- створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
- виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;
- притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

2.7.4. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту, докторантів, аспірантів, осіб, прикріплених до Інституту з метою здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) поза аспірантурою.

2.7.5. Заходи із запобігання академічній не доброчесності включають:

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;
- проведення семінарів, вебінарів з метою уникнення проявів академічної

не доброчесності;

- науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту, осіб, які навчаються, ознайомлюють з документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- розміщення на веб-сайтах періодичних видань Інституту етичних норм публікації та рецензування статей.

2.7.6. Усі підготовлені до друку наукові праці та навчальні видання розглядаються на засіданнях наукових відділів, у яких працюють автори.

2.7.7. При рекомендації до друку кожний вид продукції перевіряється на відсутність академічного плагіату.

2.7.8. Перед поданням на розгляд Вченої ради Інституту періодичних наукових видань Інституту редакційні колеги перевіряють прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату.

2.7.9. При розгляді дисертації, виконаної в Інституті, на фаховому семінарі відповідного відділу проводиться перевірка дисертації на відсутність академічного плагіату.

2.7.10. Перед прийняттям дисертації, поданої для захисту до спеціалізованої вченої ради Інституту, проводиться перевірка дисертації на відсутність академічного плагіату.

2.7.11. Дисертації (монографії) та автореферати дисертацій осіб, які здобувають ступені доктора філософії (кандидата наук), доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на веб-сайті Інституту.

2.7.12. Особа, яка виявила академічний плагіат у науковій чи навчальній праці або дисертації працівника, здобувача вищої освіти Інституту чи в дисертації, поданій до захисту в спеціалізованій ученій раді Інституту, має право звернутися до Групи забезпечення академічної доброчесності Інституту з письмовою заявою.

2.7.13. Заява щодо виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні Групи забезпечення академічної доброчесності, яка приймає відповідний висновок.

2.7.14. Групи забезпечення академічної доброчесності може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту, дисертаціях за власної ініціативи.

2.7.15. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.

2.7.16. Для технічної підтримки перевірки наукових праць на наявність академічного плагіату підписано договір з компанією ТОВ «Антиплагіат». Перевірка на плагіат здійснюється за допомогою програми Unicheck.

Відповідальні за впровадження та виконання: наукові відділи, головні редактори періодичних видань, голови Спеціалізованих Вчених рад, заступник директора з наукової роботи, Група забезпечення академічної доброчесності Інституту.

Показники: кількість затверджених дисертацій; кількість якісних статей у

періодичних виданнях; кількість проведених заходів із запобігання академічній не добросовісності; наявність дисциплін, спрямованих на уникнення плагіату.

2.8. Сприяння у забезпеченні академічної мобільності здобувачів освіти і викладачів шляхом вітчизняної/міжнародної наукової комунікації.

2.8.1. Сприяння у забезпеченні академічної мобільності здобувачів освіти і викладачів Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти третього рівня в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України» (2022 р.).

2.8.2. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних проектів, угод про співробітництво між Інститутом або його основними структурними підрозділами та вітчизняними/іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) або їх основними структурними підрозділами (далі — вищі навчальні заклади/ наукові установи - Партнери), а також може бути реалізоване Учасником з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Інституту, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

2.8.3. За місцем реалізації права на академічну мобільність розрізняють: внутрішню академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками Інституту у закладах вищої освіти / наукових установах-партнерах в межах України; міжнародну академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками Інституту у вищих навчальних закладах/ наукових установах-партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками в Інституті.

2.8.4. Академічна мобільність здобувачів освіти Інституту спрямована на підвищення якості вищої освіти, ефективності наукових досліджень, забезпечення конкурентоспроможності випускників Інституту на українському та міжнародному ринках освітніх послуг і праці, залучення зарубіжного інтелектуального потенціалу до роботи в Інституті, набуття здобувачами досвіду впровадження інших моделей створення та поширення знань й поглиблення інтеграційних процесів з питань навчання і наукових досліджень.

2.8.5. Формами академічної мобільності для здобувачів наукового ступеня доктора філософії в Інституті, а також науково-педагогічних та наукових співробітників Інституту є: мовне стажування; наукове стажування; участь у спільних проектах; підвищення фахової кваліфікації.

2.8.6. Внутрішня мобільність здобувачів також забезпечується шляхом надання пропозиції участі у міжнародних і всеукраїнських заходів, підготовки статей до фахових, наукометричних видань, участі в проектах тощо, що може визначатися програмою чи угодою про академічну мобільність. Визнання результатів такої внутрішньої мобільності відбувається відповідно до Положення «Про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, отриманих у неформальній освіті» (2022 р.).

Відповідальні за впровадження та виконання: відповідальні за

організацію освітнього процесу в Інституті, наукові відділи, до яких прикріплені здобувачі, наукові керівники, викладачі.

Показники: показники проходження різних форм стажування здобувачами освіти, викладачами; проведення занять в умовах формального і неформального навчання зарубіжними дослідниками, кількість публікацій іноземною мовою та у міжнародних виданнях.

Ш. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Всі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються наказом директора Інституту.

ПОГОДЖЕНО:

Члени групи забезпечення спеціальності:

заступник директора з наукової роботи

член-кореспондент НАН України, професор

завідувач відділу геохімії техногенних металів та аналітичної хімії,

доктор геол. наук., професор

Степанюк Л.М.

Кураєва І.В.

Вчений секретар

канд. геол. наук, с.н.с.

Самборська І.А.

Заступник директора з науково-організаційної роботи

канд. геол. наук

Вовк К.В.